

Göteborgs kommun

Stadsdelsnämnden i Lundby

lundby@lundby.goteborg.se

Rektorn vid Lerlyckeskolan

ulla.karlsson.hedlin@lundby.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Lerlyckeskolan
i Göteborgs stad, stadsdelen Lundby

Tillsyn av Lerlyckeskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs stad, stadsdelen Lundby under 2011-2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Lerlyckeskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 27 mars 2012 och den 30 mars 2012.

Helhetsbedömning

Vid Lerlyckeskolan finns inget dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete från tidigare läsår. På skolnivå har heller inga sammanställningar gjorts för måluppfyllelse av kunskapsresultat i årskurserna 3 och 5. Den för läsåret nytilträdde rektorn har dock under detta läsår arbetat med att sammanställa och redovisa resultat från de nationella ämnesproven i årskurs 3 och vid tillsynen presenterar rektorn en sammanställning av måluppfyllelsen i årskurserna 3 och 5 där det framgår att huvuddelen av eleverna når kunskapskraven i de ämnen de undervisas i.

De individuella utvecklingsplanerna har skriftliga omdömen som i varierande omfattning beskriver elevernas kunskapsutveckling. De behöver utvecklas så att de beskriver elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i alla ämnen eleven får undervisning i. Det saknas även en sammanfattning av de insatser som skolan behöver genomföra för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplan och kursplanerna. Även elevernas inflytande över utbildningen är begränsat och det saknas i skolan en planering med en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Utredningen har visat att rektorn måste fortsätta sitt arbete med att ta ett ökat ansvar för att förbättra det inre arbetet i skolan och se till att utbildningen är inriktad på målen i läroplanen och att detta arbete dokumenteras. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktiga underlag för en skolas kvalitetsarbete så att skolan kan ompröva sina metoder för att ytterligare öka måluppfyllelsen.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Lerlyckeskolan i Göteborgs stad, stadsdelen Lundby måste åtgärdas för att hu-

vudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 2012-08-29 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande så att utbildningen är systematiskt inriktad på de nationella målen och eleverna ges den ledning och stimulans som de behöver i sin kunskapsutveckling.

I detta ingår att:

Lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande så att Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

I detta ingår att:

Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero så att Det finns för varje skolenhet / verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

I detta ingår att:

Det finns för varje skolenhet / verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Särskilt stöd

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

Rektor ser till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt skollagen ska utbildningen främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska ta hänsyn till elevers olika behov och ge stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att komma längre i sin kunskapsutveckling. Läroplanen anger att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov och främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

Eleverna berättar i intervjuer att de mestadels gör samma uppgifter under lektionerna. Detta kunde även inspektörerna konstatera vid en del av lektionsbesöken. Vid intervju med lärarna framkommer att eleverna till del ska vänta in varandra så att de hunnit lika långt innan nästa genomgång i ämnet. De som är klara tidigare får extrauppgifter av karaktären "sidouppgifter", dvs. mer av samma slag eller göra något helt annat exempelvis läsa, alternativt göra klart en arbetsuppgift. Det framkommer dock att elever ibland kan få utmaningar bland annat i ämnet matematik och som exempel ges att elever följer läromedel avseende en högre årskurs än där eleven befinner sig.

Rektorn bekräftar att skolan inte alltid kan ge den ledning och stimulans som skulle leda till att alla elever som lätt når kunskapskraven når längre i sin kunskapsutveckling och säger att det är ett identifierat utvecklingsområde för skolan.

Utredningen visar att utbildningen inte alltid tar hänsyn till elevers olika behov och ger stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 3 § andra meningen skollagen

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska lärare svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Av såväl skollag som läroplanen framgår att elevernas inflytande ska öka med stigande ålder och mognad. Rektorn har ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Elever och vårdnadshavare ska informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. De ska också informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. Rektorn ansvarar för att sådan information lämnas.

I Lerlyckeskolan varierar det i omfattning av elevernas inflytande över arbetssätt och arbetsformer. Enligt intervjuade elever förekommer att lärarna i början av ett arbetsområde presenterar målen och vad och hur de ska arbeta med kommande arbetsområden och "*bedömning av förmågor och ämnesmål*" i en vad skolan kallar lokal planering. En del lärare presenterar en färdig planering medan vissa lärare återkommer systematiskt till den lokala planeringen under arbetets gång och låter eleverna få inflytande. Denna bild bekräftas av både lärare och elever. De möjligheter till inflytande som eleverna ges vid skolan sker utan gemensam planläggning från lärarna. Enligt lärarna har de inte diskuterat begreppet elevinflytande med syftet att få en gemensam hållning kring inflytande i relation till elevernas utveckling och möjligheter i takt med ålder och mognad. Närmare utformning av planering av hur elevinflytandet ska öka i förhållande till elevernas ålder och mognad finns inte angivet i skolans planering.

Av utredningen framgår att eleverna inte ges ett aktivt inflytande över undervisningen. Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolan saknar en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Dokumentstudier och intervjuer med elever och personal visar att skolenhetens arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling resulterar i att elever upplever skolmiljön trygg. Dock saknas en aktuell plan mot kränkande behandling som anger konkreta åtgärder som skolenheten avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, vilket är en viktig del av det målinriktade arbetet för att förebygga och motverka kränkande behandling. Det saknas även en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Utredningen visar att planen mot kränkande behandling brister vad gäller kartläggning och åtgärder. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Vid samtal med elevhälsan, lärare och rektorn framkommer att det pågår ett förbättringsarbete vid utarbetandet av åtgärdsprogrammen och skolan strävar efter att hitta en modell som överensstämmer med skollagens krav. De åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalité. Det framgår inte alltid tydligt vilka elevens behov är, exempelvis kan det stå att *"eleven inte uppnått Lerlyckeskolans mål för åk 2, höstterminen"* eller *"deltar inte aktivt i genomgångar och diskussioner"*. En del av åtgärdsprogrammen anger inte konkreta åtgärder för att möta behoven. Som exempel på vad skolan ska göra kan det stå *"träning av läs- och skrivförmågan i en liten grupp"* och *"skriva en kortare text med hjälp av en tankekarta. Diktera texten för lärare och skriva av"*.

Utredningen visar att åtgärdsprogrammen inte anger vilka behoven är eller hur behoven ska mötas. Vidare framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan vid utvecklingssamtalet ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av saknas en framåtsyftande sammanfattning av de insatser som skolan behöver vidta för att eleven ska minst nå kursplanekraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Vidare finns inte skriftliga omdömen i samtliga av de ämnen som eleven får undervisning i relaterade till kursplanernas kunskapskrav. De *"prioriterade/egna mål att arbeta vidare mot"* som har satts upp handlar mestadels generellt om vad som behöver utvecklas och vad eleven behöver träna på men inte i förhållande till de kunskapskrav som minst ska uppnås. Exempelvis kan det stå *"delta mer på lektionerna, arbeta utifrån bästa förmåga"*

och be om hjälp då han behöver det” eller ”utveckla skrivning (handstil, meningsbyggnad och stavning)”.

Utredningen visar att de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen inte fokuserar på de kunskaper och förmågor som eleven ska utveckla. Utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen beskriver inte elevens kunskapsutveckling i relation till kunskapskraven i samtliga ämnen de får undervisning i. Vidare saknas en framåtsyftande sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplan och kursplanerna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 4 §, skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem
10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att ett systematiskt kvalitetsarbete genomförs vid skolenheten. Kvalitetsarbetet ska bestå av planering, uppföljning och utveckling av verksamheten och ska genomföras under medverkan av lärare, och övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska enligt skollagen vara de nationella mål som finns för utbildningen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och för de brister som framkommer genom uppföljning ska nödvändiga åtgärder vidtas. Läroplanen anger att rektorn har ett övergripande ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att Lerlyckeskolan inte har bedrivit något systematiskt och sammanhållet kvalitetsarbete på skolnivå under det senaste läsåret. Det saknas även ett dokumenterat kvalitetsarbete och sammanställningar på skolnivå från tidigare läsår.

Vid intervjuer med lärarna framkommer att deras bild av resultaten består av antaganden snarare än förståelse. På individnivå genomför lärarna ett systematiskt kvalitetsarbete. Rektorn har under detta läsår genomfört sammanställ-

ningar av resultat från nationella ämnesprov, kunskapsresultat och resultat vad gäller värdegrundsarbetet, och uppger att ha detta som underlag till utvärdering och analyser. Rektorn måste därför fortsätta sitt påbörjade arbete med att verka särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen under medverka av lärare, övrig personal och elever samt att detta systematiska kvalitetsarbete dokumenteras.

Av utredningen framgår att verksamheten saknar ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete där resultat har sammanställts, utvärderats och utgör underlag för att identifiera utvecklingsbehov. Verksamheten uppfyller därför inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

4 kap. 4 § första och andra stycket skollagen

4 kap. 6, 7 §§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Lerlyckeskolan redovisar resultat från de nationella ämnesproven i årskurserna 3 och 5. Andelen elever i årskurs 3, läsår 2010/11 som nått kravnivå i svenska varierar i delproven mellan 87 procent och 100 procent och i delproven matematik är variationen 90 och 98 procent.

Årskurs 5 deltog inte i de nationella ämnesproven år 2010/11. Offentlig statistik från Skolverket år 2009/10 avseende årskurs 5 visar att andelen i procent som nått kravnivåerna i delproven varierar mellan 85 och 89 i engelska och i matematik ligger variationen i delproven mellan 90 och 98 procent medan delproven i svenska visar variation mellan 94 och 98 procent. Vid jämförelse med andelen totalt i riket ligger Lerlyckeskolans resultat över kravnivåerna både för årskurs 3 och 5.

Rektorn redovisar en sammanställning av måluppfyllelse som gäller årskurserna 1-6, i mars 2012. Där framgår att de allra flesta eleverna når kunskapskraven i de ämnen de undervisas i.

Eleverna uppger att de är trygga och att det mestadels är studiero i klassrummen.

Beskrivning av Lerlyckeskolan

Lerlyckeskolan ligger i stadsdelen Lundby i Göteborgs kommun och leds av en rektor som tillträdde inför läsåret 2011/12.

Skolan består av flera byggnader samlade kring en stor skolgård med öppna lektytor och lekredskap. Vid skolan går 330 elever i förskoleklass och årskurserna 1-6.

Verksamheten är organiserad i fem arbetslag inom förskoleklass-årskurs 2 inklusive fritidshem och fyra arbetslag för elever i årskurserna 3-6 samt ett arbetslag för pedagoger inom praktiskt estetiska ämnen. Eleverna inom förskoleklass-årskurs 2 undervisas i åldersheterogena grupper. Eleverna inom varje klass delas in i olika grupper där storlek och sammansättning anpassas flexibelt beroende på ämne och behov. Varje lärararbetslag har kompetenser för att i stort ta hand om elevernas undervisning och eventuell stödundervisningen hanteras oftast inom respektive arbetslag. Fritidshemmen för årskurserna 3-5 bildar ett eget arbetslag.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Hamid Zafar och juristen Susanna Ågren.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Marie Karlsson
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).